

Datum: 2025-11-26

Ärendenummer: SLK-2025-01057

Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: ju.L7@regeringskansliet.se

Diarienummer: Ju2025/02026

Göteborgs Stads yttrande över remiss från Justitiedepartementet - Kompletterande förslag till betänkandet Skärpta regler och tydligare krav på vandel för uppehållstillstånd (SOU 2025:33)

Göteborgs Stad har givits tillfälle att yttra sig över remiss gällande Promemorian (Ju2025/02026) Kompletterande förslag till betänkandet Skärpta regler och tydligare krav på vandel för uppehållstillstånd (SOU 2025:33). Göteborgs Stad har på samma sätt som vid det tidigare yttrandet över huvudbetänkandet valt att ge synpunkter på promemorians förslag som berör kommunernas verksamheter. Göteborgs Stad avstyrker fortsatt förslaget om en generell uppgiftsskyldighet.

Kommunerna berörs utifrån den utökade uppgiftsskyldigheten till Migrationsverket som föreslås i huvudbetänkandet. Eftersom vandelsprövning kan ske i fler fall av ärenden enligt de kompletterande förslagen kan Migrationsverket i fler situationer än tidigare begära information från kommunala verksamheter. Det innebär potentiellt fler förfrågningar, sekretessbedömningar och utelämnanden. Det kan leda till viss ökad administrativ belastning i form av exempelvis tidsåtgång, rättsliga avvägningar, dokumentation och intern samordning. Den otydlighet i vad som krävs och förväntas ingå i uppgiftsskyldigheten gentemot Migrationsverket kvarstår.

Promemorians förslag utvidgar vandelsprövningen till att omfatta även anknytningsärenden inom kärnfamiljen. Stora delar av kommunens grunduppdrag och de verksamheter som särskilt omnämns av huvudbetänkandet som uppgiftslämnare, det vill säga socialtjänst, förskola och skola, bygger på att det finns en förtroendefull relation mellan verksamhetens företrädare och den aktuella vuxne, ungdomen eller barnet och föräldrarna. Risken för påverkan på tilliten till och förtroendet för kommunens verksamheter bedöms kvarstå.

Göteborgs Stad konstaterar att det pågår flera av regeringen initierade uppdrag och utredningar som förväntas få konsekvenser för utlänningar, och till viss del även för kommunerna. Den kompletterande promemorian är ett sådant exempel. När dessa lagförslag presenteras vid olika tillfällen är det inte möjligt att få en samlad och tydlig bild över hur de olika förslagen kommer att förhålla sig till varandra. Det är därför svårt att fullt ut bedöma konsekvenserna av de lagförändringar som föreslås i denna promemoria.

Vid behandling av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Tjänstgörande ersättaren Marie Brynolfsson (V) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som anges ovan.

Axel Josefson (M) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som stadsledningskontoret föreslagit (bilaga A) samt avslag på övriga yrkanden.

Vid omröstning röstade Viktoria Tryggvadottir Rolka (S), Blerta Hoti Singh (S), Jenny Broman (V), Marina Johansson (S), Karin Pleijel (MP), tjänstgörande ersättaren Marie Brynolfsson (V) och ordföranden Jonas Attenius (S) för bifall till Marie Brynolfssons yrkande.

Axel Josefson (M), Hampus Magnusson (M), Jörgen Fogelklou (SD), Axel Darvik (L), Dan-Ove Marcelind (KD) och tjänstgörande ersättaren Nina Miskovsky (M) röstade för bifall till Axel Josefsons yrkande.

Kommunstyrelsen beslutade med sju röster mot sex att bifalla Marie Brynolfssons yrkande.

Axel Josefson (M), Hampus Magnusson (M), Jörgen Fogelklou (SD), Dan-Ove Marcelind (KD) och tjänstgörande ersättaren Nina Miskovsky (M) reserverade sig mot beslutet.

Representanterna från SD, M och KD antecknade som yttrande en skrivelse från den 26 november 2025 (bilaga B)

Göteborg den 26 november 2025

Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Lina Isaksson

BILAGA A

Datum: 2025-10-31

Ärendenummer: SLK-2025-01057

Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: ju.L7@regeringskansliet.se

Diarienummer: Ju2025/02026

Göteborgs Stads yttrande över remiss från Justitiedepartementet - Kompletterande förslag till betänkandet Skärpta regler och tydligare krav på vandel för uppehållstillstånd (SOU 2025:33)

Göteborgs Stad har givits tillfälle att yttra sig över remiss gällande Promemorian (Ju2025/02026) Kompletterande förslag till betänkandet Skärpta regler och tydligare krav på vandel för uppehållstillstånd (SOU 2025:33). Göteborgs Stad har på samma sätt som vid det tidigare yttrandet över huvudbetänkandet valt att ge synpunkter på promemorians förslag som berör kommunernas verksamheter.

Kommunerna berörs utifrån den utökade uppgiftsskyldigheten till Migrationsverket som föreslås i huvudbetänkandet. Eftersom vandelsprövning kan ske i fler fall av ärenden enligt de kompletterande förslagen kan Migrationsverket i fler situationer än tidigare begära information från kommunala verksamheter. Det innebär potentiellt fler förfrågningar, sekretessbedömningar och utelämnanden. Det kan leda till viss ökad administrativ belastning i form av exempelvis tidsåtgång, rättsliga avvägningar, dokumentation och intern samordning. Den otydlighet i vad som krävs och förväntas ingå i uppgiftsskyldigheten gentemot Migrationsverket kvarstår.

Promemorians förslag utvidgar vandelsprövningen till att omfatta även anknytningsärenden inom kärnfamiljen. Stora delar av kommunens grunduppdrag och de verksamheter som särskilt omnämns av huvudbetänkandet som uppgiftslämnare, det vill säga socialtjänst, förskola och skola, bygger på att det finns en förtroendefull relation mellan verksamhetens företrädare och den aktuella vuxne, ungdomen eller barnet och föräldrarna. Risken för påverkan på tilliten till och förtroendet för kommunens verksamheter bedöms kvarstå.

Göteborgs Stad konstaterar att det pågår flera av regeringen initierade uppdrag och utredningar som förväntas få konsekvenser för utlännningar, och till viss del även för kommunerna. Den kompletterande promemorian är ett sådant exempel. När dessa lagförslag presenteras vid olika tillfällen är det inte möjligt att få en samlad och tydlig bild över hur de olika förslagen kommer att förhålla sig till varandra. Det är därför svårt att fullt ut bedöma konsekvenserna av de lagförändringar som föreslås i denna promemoria.

Göteborgs kommunstyrelse

Yttrande
2025-11-26

SD, M, D, KD

Ärende: SLK-2025-01057

Yttrande angående Remiss från Justitiedepartementet - Kompletterande förslag till betänkandet Skärpta regler och tydligare krav på vandel för uppehållstillstånd (SOU 2025:33)

Vi välkomnar den föreslagna kompletteringen. Förslaget innebär en tekniskt nödvändig och rimlig förändring som stärker möjligheten till en korrekt vandelsprövning och därmed bidrar till ökad rättssäkerhet, trygghet och tillit i samhället.

Göteborg är en av de kommuner i Sverige som varit hårdast belastad av otrygghet, parallellsamhällen och organiserad kriminalitet. Brister i möjligheten att dela nödvändig information med statliga myndigheter har historiskt försvårat både brottsförebyggande arbete och relevanta beslutsunderlag i migrationsprocesser. En mer ändamålsenlig uppgiftsskyldighet gentemot Migrationsverket är därför positivt för Göteborg – både för rättssäkerheten och för tryggheten i våra stadsdelar.

I Göteborgs stads remissvar efterfrågas större klarhet i vilken typ av uppgifter som kan komma att ingå i uppgiftsskyldigheten. Vi delar uppfattningen att nationell vägledning är viktig, men vi ser inte detta som ett argument mot lagförslaget i sig. Uppgiftsskyldigheten gäller redan i dag för socialtjänsten. Förslaget innebär framför allt en utökning av möjligheten att dela relevant information när den krävs för vandelsprövning. Det är rimligt och proportionerligt. Ett förtydligande kan tas fram av ansvariga myndigheter, men det förändrar inte det positiva i förslaget.

Invändningar om förtroende, etik och "stress för personal"

Stadens utlåtande uttrycker oro för att kommunens personal ska känna *etisk stress* över att lämna uppgifter till Migrationsverket. Vi menar att denna oro är överdriven. Kommunal personal hanterar redan i dag sekretessprövningar och uppgiftsutlämnande enligt flera lagstiftningar. Att bidra till korrekta myndighetsbeslut är inte ett hot mot förtroende - det är en del av rättsstaten.

Det är dessutom orimligt att kommunens förtroendeuppdrag skulle väga tyngre än behovet av att hindra personer med allvarligt vålds- eller kriminalitetsbeteende från att få eller behålla uppehållstillstånd.

Antaganden om att fler kan bli papperslösa

Det är rimligt att personer som inte uppfyller kraven för uppehållstillstånd faktiskt inte beviljas det. Att kommuner befärrar att fler hamnar utanför välfärdssystemet kan inte vara ett argument mot en korrekt vandelsprövning. Regelverk ska följas, inte tunnans ut av farhågor.

Göteborgs Stad framhåller att många propositioner är på gång samtidigt. Det är korrekt, men inte unikt, och inte skäl att bromsa ytterligare. Just därför är det viktigt att varje delreform genomförs ordnat, tydligt och med tydlig nationell styrning. Denna promemoria är en sådan teknisk förtydligande del.

Finansieringsprincipen

Vi delar bedömningen att finansieringsprincipen ska gälla om kommunerna får fler administrativa uppgifter. Det är dock viktigt att poängtera att den föreslagna ändringen snarare skapar tydlighet och enhetlighet - inte en väsentligt ökad arbetsbörda. Flera av uppgifterna hanteras redan idag i liknande processer.

Avslutningsvis är förslaget ett välkommet tillskott till ett mer effektivt, rättssäkert och samhällsskyddande migrationssystem. Att vandelskrav kan prövas mot relevant information är en förutsättning för att Sverige ska kunna fatta korrekta myndighetsbeslut. Göteborg, som i hög grad påverkas av bristande kravställning, har mycket att vinna på detta. Vi tillstyrker därför förslaget i sin helhet.